

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL VALSTYBINĖS JONO
BASANAVIČIAUS PREMIJOS SKYRIMO“ PROJEKTO (NR. TAP-16-1748; TAIS NR. 16-
11501(2))

2016-11-03 Nr. NV-3433

1. Projekto rengėjas – Kultūros ministerija.

2. Projekto tikslas, esmė. Skirti kasmetinę Valstybinę Jono Basanavičiaus premiją (19 000 eurų), kuria bus įvertinti reikšmingi visuomenei darbai etninės kultūros srityje.

2016 m. Valstybinę Jono Basanavičiaus premiją siūloma skirti Dainiui Razauskui už reikšmingus mokslinius baltų pasaulėvaizdžio tyrinėjimus, įtaigią ir telkiančią tautos vertybių sklaidą.

Premija skiriama kasmet iki lapkričio 15 dienos, laureatas skelbiamas ir premija įteikiama lapkričio 23 dieną (Jono Basanavičiaus gimimo dieną).

Nutarimo projektas parengtas vadovaujantis Valstybinės Jono Basanavičiaus premijos nuostatų, patvirtintų Vyriausybės 1992 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 950 „Dėl Valstybinės Jono Basanavičiaus premijos įsteigimo“, 2 punktu bei atsižvelgiant į Etninės kultūros ekspertų komisijos išvadas ir Lietuvos kultūros ir meno tarybos sprendimą.

3. Derinimas. Nutarimo projektas be pastabu suderintas su Finansų ministerija.

4. Dalykinio vertinimo išvados. Teikiamas Nutarimo projektas iš esmės atitinka Vyriausybės darbo reglamento reikalavimus.

Švietimo, mokslo ir kultūros skyriaus vyriausioji specialistė
Olga Feščenko, tel. 8 706 63 800, el. p. olga.fescenko@lr.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Basanavičiaus g. 5, LT-01118 Vilnius, tel. (8 5) 219 3400, faks. (8 5) 262 3120, el. p. dmm@lrkm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188683671

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2016-11-03 Nr. S1-350

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL VALSTYBINĖS JONO BASANAVIČIAUS PREMIJOS SKYRIMO“ PROJEKTO

Kultūros ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei nutarimo „Dėl Valstybinės Jono Basanavičiaus premijos skyrimo“ projektą (toliau – nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas vadovaujantis Valstybinės Jono Basanavičiaus premijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 950 „Dėl Valstybinės Jono Basanavičiaus premijos įsteigimo“ (toliau – nuostatai), 2 punktu bei atsižvelgiant į Etninės kultūros ekspertų komisijos išvadą (2016 m. spalio 7 d. posėdžio protokolo Nr. Ek5-1 išrašas) ir Lietuvos kultūros ir meno tarybos sprendimą (2016 m. spalio 18 d. posėdžio protokolo Nr. Ek-9 išrašas).

Nutarimo projekto tikslas – skirti kasmetinę Valstybinę Jono Basanavičiaus premiją.

2016 m. Valstybinę Jono Basanavičiaus premiją siūlome skirti Dainiui Razauskui už reikšmingus mokslinius baltų pasaulėvaizdžio tyrinėjimus, įtaigią ir telkiančią tautos vertybių sklaidą.

Numatomo teisinio reguliavimo teigiamos pasekmės – bus skirta kasmetinė Valstybinė Jono Basanavičiaus premija, kuria bus įvertinti reikšmingi visuomenei darbai etninės kultūros srityje. Neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektas su Finansų ministerija suderintas be pastabų.

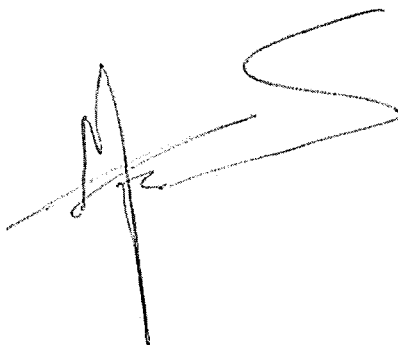
Remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, 32.1 papunkčiu, nutarimo projektas su Teisingumo ministerija nederintas.

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos Meno ir kūrybinių industrijų politikos departamento Regionų kultūros skyriaus (laikinais einanti vedėjo pareigas Jadvyga Lisevičiūtė, tel. (8-5) 219 34 46, el. p. jadvyga.liseviciute@lrkm.lt) vyriausioji specialistė Irena Kezienė (tel. (8-5) 219 34 45, el. p. irena.keziene@lrkm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Etninės kultūros ekspertų komisijos 2016 m. spalio 7 d. posėdžio protokolo Nr. Ek5-1 išrašas, 1 lapas.
3. Lietuvos kultūros ir meno tarybos 2016 m. spalio 18 d. posėdžio protokolo Nr. Ek-9 išrašas, 1 lapas.
4. Pristatymo premijai medžiaga, 14 lapų.
5. Finansų ministerijos 2016-11-02 raštas Nr. (1.15-0202)-5K-1621421)-6K-1607, 1 lapas.

Kultūros ministras

Šarūnas Birutis

Irena Kezienė, (8 5) 219 3445, i.keziene@lrkm.lt

Atkurtai
Lietuvai
100

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
NUTARIMAS
DĖL VALSTYBINĖS JONO BASANAVIČIAUS PREMIJOS SKYRIMO

2016 m.

d. Nr.

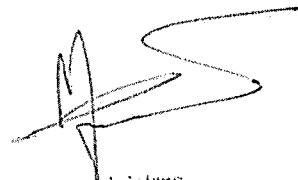
Vilnius

Vadovaudamasi Valstybinės Jono Basanavičiaus premijos nuostatu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 950 „Dėl Valstybinės Jono Basanavičiaus premijos įsteigimo“, 2 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Skirti Valstybinę Jono Basanavičiaus premiją Dainiui Razauskui už reikšmingus mokslinius baltų pasaulėvaizdžio tyrinėjimus, įtaigią ir telkiančią tautos vertybių sklaidą.

Ministras Pirmininkas

Kultūros ministras

Kultūros ministras
Šarūnas Birutis
2016.11.03

Įstatymų skyriaus vedėjas
Donatas Aviza
2016.11.02

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

**ETNINĖS KULTŪROS
EKSPERTŲ KOMISIJOS
POSĖDŽIO PROTOKOLAS Nr. Ek5-1**

2016-10-07

Vilnius

Posėdis įvyko 2016-10-07

Komisijos pirmininkė – Elvyda Lazauskaitė

Komisijos sekretorė – Irena Kezienė

Dalyvavo: Saulė Matulevičienė, Žilvytis Šaknys, Vykintas Vaitkevičius, Vida Šatkauskienė, Daiva Vyčiniienė, Bronė Stundžienė.

SVARSTYTA: 2016 m. Valstybinei Jono Basanavičiaus premijai gauti kandidatų dokumentai.

NUTARTA: Siūlyti Lietuvos kultūros ir meno tarybai pritarti Dainiaus Razausko kandidatūrai 2016 m. Valstybinei Jono Basanavičiaus premijai gauti už reikšmingus mokslinius baltų pasaulėvaizdžio tyrinėjimus, įtaigią ir telkiančią tautos vertybių sklaidą.

Posėdžio pirmininkė

Elvyda Lazauskaitė

Posėdžio sekretorė

Irena Kezienė

Išrašas tikras:

Regionų kultūros skyriaus
vyr. specialistė
Irena Kezienė

2016 10 10

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA
LIETUVOS KULTŪROS IR MENO TARYBOS POSĖDŽIO
PROTOKOLAS

2016-10-18 Nr. EK-9
Vilnius

Posėdis vyko 2016 m. spalio 18 d. Kultūros ministerijoje 11.00-13.00 val.
Posėdžio pirmininkas – Rimantas Bagdzevičius.
Posėdžio sekretorė – Meno ir kūrybinių industrijų politikos departamento Profesionalaus meno skyriaus patarėja Justė Sviderskytė.

Dalyvavo Tarybos nariai: Aleksandra Aleksandravičiūtė, Rimantas Bagdzevičius, Gintaras Česonis, Vilma Griškevičienė, Alina Jaskūnienė, Antanas A. Jonynas, Tautvydas Kaltenis, Dainius Radzevičius, Vida Ramaškienė, Roma Survilienė, Edita Utarienė, Audronė Nekrošienė.

Nedalyvavo Tarybos nariai: Raimundas Balza, Gintautas Blažiūnas, Lolita Jablonskienė.

Kiti posėdžio dalyviai: Kultūros ministro patarėja Dalia Vencevičienė, Meno ir kūrybinių industrijų politikos departamento Profesionalaus meno skyriaus patarėja Janina Krušinskaitė, Meno ir kūrybinių industrijų politikos departamento Regionų kultūros skyriaus vyriausioji specialistė Irena Kezienė, Lietuvos kultūros tarybos Kultūros ir meno skyriaus vyriausioji specialistė Gintauta Žemaitienė.

1. SVARSTYTA: Meno ir kūrybinių industrijų politikos departamento Regionų kultūros skyriaus vyriausioji specialistė Irena Kezienė pristatė Tarybai pretendentes Valstybinei Jono Basanavičiaus premijai gauti bei 2016 m. spalio 7 d. Etninės kultūros ekspertų komisijos išvadą (pridedama 2016 m. spalio 7 d. Etninės kultūros ekspertų komisijos posėdžio protokolo Nr. Ek5-1 išrašas) siūlyti Tarybai pritarti Dainiaus Razausko kandidatūrai Jono Basanavičiaus premijai gauti. Antanas A. Jonynas informavo komisiją, kad nusišalina nuo Dainiaus Razausko kandidatūros svarstymo dėl galimo viešų ir privačių interesų konflikto.

1. NUTARTA: Bendru Tarybos narių sutarimu siūlyti Lietuvos Respublikos kultūros ministrui teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei Dainiaus Razausko kandidatūrą Valstybinei Jono Basanavičiaus premijai gauti.

Posėdžio pirmininkas

Rimantas Bagdzevičius

Sekretorė

Justė Sviderskytė

Išrašas tikras:

Profesionalaus meno skyriaus
patarėja
Justė Sviderskytė
2016-10-18

Vilniaus universiteto Lietuvių literatūros katedros teikimas

Siūlome Valstybinę Jono Basanavičiaus premiją už reikšmingus pastarųjų penkerių metų darbus, susijusius su etninės kultūros tradicijų plėtojimu, puoselėjimu, ugdymu ir tyrinėjimu, taip pat kūrybinę ir mokslinę veiklą etninės kultūros srityje skirti **dr. Dainiui RAZAUSKUI**.

2016 rugsėjo 30 d.
Vilnius

Humanitarinių mokslų daktaras Dainius Razauskas – Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto Sakytinės tautosakos skyriaus mokslo darbuotojas, ilgametis žurnalo „Liaudies kultūra“ Mitologijos ir bendrųjų kultūros klausimų skyriaus vyresnysis redaktorius, VU Religijų studijų centro ir Istorijos fakulteto lektorius, skaitantis „Lietuvių religija ir mitologijos“ paskaitas – šiuo metu yra vienas iš produktyviausių ir įdomiausių lietuvių senojo pasaulėvaizdžio, senosios religijos ir mitologijos bei lietuvių prigimtinės kultūros tyrinėtojų.

Greta mokslinės, akademinės veiklos jis aktyviai reiškiasi ir viešajame gyvenime – jo paskaitos minėtomis temomis sutraukia gausią ir įvairialypę auditoriją – tiek lietuvių etninė kultūros baruose besidarbuojančius kolegas, tiek gyvosios tradicijos – tautosakos ar amatų – puoselėtojus, tiek akademinį jaunimą. Labai svarbu, kad Dainiaus Razausko pasisakymai telkia ir tiesiogiai su etninės kultūros tyrimais ar jos puoselėjimu nesusijusius, bet lietuvių etniniam paveldui, mūsų prigimtinei kultūrai ir apskritai lietuvybės likimui neabejingus įvairių profesijų, skirtingo amžiaus klausytojus.

Mintimis apie lietuvių tautos būtį, istoriją ir dabartį, D. Razauskas nuolatos dalijasi ne tik mokslo darbuose, onferencijose ar paskaitose, bet ir kultūrinėje bei populiariojoje spaudoje, radijo laidose, interneto portaluose.

Pagrindiniai Dainiaus Razausko pastarųjų penkerių metų nuopelnai:

Išleistos ir parengtos mokslinės monografijos:

2016 m.

- *Maironis: Praamžės tradicijos dainius*. Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2016. 291 p.
- *Visi dievai: „panteono“ sąvokos kilmė, pirminis turinys ir lietuviškas atitikmuo*. Vilnius: Lietuvos kultūros tyrimų institutas, 2016. 72 p.
- *Mitiniai vaizdiniai Donelaičio „Metuose“*. Pastabos parašė. Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2016,. 185 p.
(monografija šiuo metu rengiama spaudai, jos pagrindu paskelbtos 5 mokslinės publikacijos:
  1. Donelaičio Dievas. *Kristijono Donelaičio reikšmės: straipsnių rinkinys*. Sudarė Mikas Vaicekuskas, Vilnius: LLTI, 2016, p. 411–442;
  2. Mitiniai vaizdiniai Donelaičio „Metuose“: dar apie Saulę („Vasaros darbai“ 49–53). *Liaudies kultūra*, 2015, Nr. 1 (160), p. 9–14;

3. Mitiniai vaizdiniai Donelaičio „Metuose“: žolė. *Tautosakos darbai*, 2015, t. 49, p. 72–94;
4. Mitiniai vaizdiniai Donelaičio „Metuose“: pirmosios dvylika eilučių. *Liaudies kultūra*, 2014, Nr. 5 (158), p. 32–44;
5. Mitiniai vaizdiniai Kristijono Donelaičio *Metuose*: paukščiai. *Literatūra*, 2014, t. 56 (1), p. 7–20.

2011 m.

- *Krosnis mitologijoje*. Vilnius: Aidai, 2011. 388 p.

Ankstesniais metais išleistos šios monografijos:

- *Ryto ratų ritimai: Pagrindinio kosmologinio modelio rekonstrukcija su etimologiniais priedainiais*, Vilnius: Pradai, 2000. 229 p.
- *Vėjūkas: Lietuvių vėjo demono vardo ir įvaizdžio rekonstrukcija, atsižvelgiant į vieną skitų atitikmenį (osetinių wəjug / wəjyg)*. Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2004, 205 p.
- *Vytis simbolikos požiūriu: Baltas raitelis su iškeltu kalaviju raudoname lauke*. Vilnius: Aidai, 2008. 81 p.

Per pastaruosius penkerius metus Lietuvos bei užsienio moksliniuose leidiniuose paskelbta virš 30 rūpimos tematikos mokslinių straipsnių, recenzijų:

2016 m.

Donelaičio Dievas. *Kristijono Donelaičio reikšmės: straipsnių rinkinys*. Sudarė Mikas Vaicekaskas, Vilnius: LLTI, 2016, p. 411–442;
 Lietuviškosios šventumo sąvokos kilmė. *Liaudies kultūra*, 2016, Nr. 4 (169), p. 13–18;
 Medis–moteris: ieva, verba, blindė. *Liaudies kultūra*, 2016, Nr. 2 (167), p. 63–73.

2015 m.

Maironio Dievas, pomirtinis likimas, sapnai ir veršio malda. Maironis – praamžės tradicijos dainius: §12–14, 20, 29–31, 37. *Liaudies kultūra*, 2015, Nr. 6 (165), p. 7–19;
 Kalbančios, dainuojančios upės. Maironis – praamžės tradicijos dainius: §38–39. *Liaudies kultūra*, 2015, Nr. 4 (163), p. 15–20;
 Dausų regėtojas. Maironis – praamžės tradicijos dainius: §47. *Liaudies kultūra*, 2015, Nr. 3 (162), p. 18–30;
 Arba Lietuva, arba „lotyniško pagrindo“ asmenvardžiai. *Liaudies kultūra*, 2015, Nr. 3 (162), p. 78–81;
 Verpamos, audžiamos dainos ir žosmės. Maironis – praamžės tradicijos dainius: §42–45. *Liaudies kultūra*, 2015, Nr. 2 (161), p. 8–18;
 Mitiniai vaizdiniai Donelaičio „Metuose“: dar apie Saulę („Vasaros darbai“ 49–53). *Liaudies kultūra*, 2015, Nr. 1 (160), p. 9–14;
 Pirmiausia nubusti, ir tebūnie darna! (Pastabos Andriaus Konickio knygos [*Pirmiausia nubusti... Filosofijos etiudai*. Vilnius: Naujoji Romuva, 2006] paraštėse). *Liaudies kultūra*, 2015, Nr. 1 (160), p. 80–86;
 Mitiniai vaizdiniai Donelaičio „Metuose“: žolė. *Tautosakos darbai*, 2015, t. 49, p. 72–

2014 m.

- Mitiniai vaizdiniai Donelaičio „Metuose“: pirmosios dvylika eilučių. *Liaudies kultūra*, 2014, Nr. 5 (158), p. 32–44;
- Lietuviškoji laimės samprata. *Liaudies kultūra*, 2014, Nr. 3 (156), p. 9–22;
- Karalių nuvainikavimas. *Liaudies kultūra*, 2014, Nr. 2 (155), p. 75–80;
- Gediminaičių stulpai simbolikos požiūriu. *Liaudies kultūra*, 2014, Nr. 1 (154), p. 31–55;
- Mitiniai vaizdiniai Kristijono Donelaičio *Metuose*: paukščiai. *Literatūra*, 2014, t. 56 (1), p. 7–20;
- Lietuvių panteonas. *Sovijus (tarpdalykiniai kultūros tyrimai)*, 2014, t. 2, Nr. 1, p. 14–33;
- Balvonas*: skolinys ar veldinys? *Baltai ir slavai: dvasinių kultūrų sankirtos. Балты и славяне: пересечения духовных культур*, Vilnius: Versmė, 2014, p. 115–131;
- Символика рыбы в связи с верхним миром: небесные светила и атмосферные явления. *Балто-славянские исследования XIX*, М.: СПб.: Нестор-История, 2014, с. 431–461.

2013 m.

- Poetinės kalbos paslaptys. (Apie Skirmanto Valento knygą *Kalbos stigos poezijoje: (prō)nōmen*). *Liaudies kultūra*, 2013, Nr. 4 (151), p. 84–86;
- Dieviškoji daina. *Liaudies kultūra*, 2013, Nr. 3 (150), p. 11–17;
- Maironis ir senoji tradicija. *Liaudies kultūra*, 2013, Nr. 2 (149), p. 11–25
- Filosofai, poetai ir raganos. *Religija ir kultūra*, 2013, Nr. 12, p. 79–96;
- Saulės arkliai. *Saulės arkliai*, 2013, Nr. 2, p. 10–11;
- Maironio mįslė. *Literatūra*, 2013, t. 55 (1), p. 18–26

2012 m.

- Vėl Lasickis? – Pagaliau Lasickis! [rec.: V. Ališauskas. *Jono Lasickio pasakojimas apie žemaičių dievus: Tekstas ir kontekstai*. Vilnius: Aidai, 2012] *Liaudies kultūra*, 2012, Nr. 4 (145), p. 75–78;
- Iš baltų mitinio vaizdymo juodraščių: SAULĖ. *Liaudies kultūra*, 2012, Nr. 3 (144), p. 16–41;
- Pasaulio sapnas. Mistinės kosmogonijos užuominos lietuvių tautosakoje. *Tautosakos darbai*, 2012, t. 44, p. 81–97;
- Jonas Vaiškūnas. „Skaitant dangaus ženklus: lietuviško Zodiako pėdsakais“ [Anotacija]. *Tautosakos darbai*, 2012, t. 44, p. 260–261;
- Jau likimas, bet dar ne mirtis [rec.: R. Racėnaitė. *Žmogaus likimo ir mirties samprata lietuvių folklore*. Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2011]. *Tautosakos darbai*, 2012, t. 43, p. 207–211;
- Plati žemė“ vedose ir baltų tautosakoje. *Rytai–Vakarai: komparatyvistinės studijos XII. Algio Uždavinio fenomenas*, Vilnius: Lietuvos kultūros tyrimų institutas, 2012, p. 351–

362;

Dievo krosnis: vienas mitopoetinio pasaulėvaizdžio blyksnis. *Sakralieji baltų kultūros aspektai* [Senovės baltų kultūra, t. 9], Vilnius: Lietuvos kultūros tyrimų institutas, 2012, p. 310–322;

Kalvis mitologijoje. *Lietuvos kalviškoji kryždirbystė*, sudarė J. Zabulytė, Pasaulio anykštėnų bendrija, Utenos spaustuvė, 2012, p. 7–23;

Viso nuo 2000 metų Dainius Razauskas paskelbta daugiau nei 100 mokslinių straipsnių, pasižyminčių gausia komparatyvistine medžiaga, tarpdisciplinine perspektyva, ir skirtų etninės kultūros, suvokiamos pačia plačiausia prasme, tyrimams. Jie publikuoti įvairiuose mokslo žurnaluose Lietuvoje ir užsienyje: *Acta Orientalia Vilnensia*, *Liaudies kultūra*, *Senovės baltų kultūra*, *Kultūrologija* (Rytai–Vakarai: komparatyvistinės studijos), *Tautosakos darbai*, *Балканские чтения*, *Балто-славянские исследования*, *Восток и Запад в балканской картине мира*, *Astronomy and Cosmology in Folk Traditions and Cultural Heritage*.

Dalyvauta daugiau nei 50 mokslinių konferencijų.

Charizmatiškas paskaitininkas, auditoriją užburiantis ir įkvepiantis lektorius, talentingai derinantis mokslinių tyrimų patirtį ir laisvą, kūrybišką eseistinį mąstymą, Dainius Razauskas šiandien yra nuoseklus ir ištikimas Norberto Vėliaus, Gintaro Beresnevičiaus tradicijos tęsėjas ir perėmėjas.

Pastarųjų 5 metų eseistika ir pokalbiai, skelbti periodikoje:

Lietuva yra dvasinė tikrovė. *Respublika*, 2016-07-10;

Lietuva – tai būdas žiūrėti į pasaulį. *Respublika*;

Metų kryžius [Apie ciklinį laiką, kalendorinės šventės ir kt. Dainių Razauską kalbina Dalia Rastenienė]. *Saulės arkliukai / Alkas*, 2015-08-28;

Kur vyksta tikrasis karas už Tėvynę? *Saulės arkliukai / Alkas*, 2015-04-28;

Laiškas sutrikusiam lietuviui, kaip susigražinti Gyvenimą, Laimę ir Tėvynę. *Šiaurės Atėnai*, 2015-02-20, Nr. 4 (1212), p. 2.;

Kur yra Dievas? *Literatūra ir menas*, 2015-01-30, Nr. 5 (3506), p. 12–15;

Vienas Dievas, vienas Tikėjimas, viena Žemė. *Literatūra ir menas*, 2014-10-31, Nr. 40, p. 12–13;

Ne raidelės didžiausia mūsų valstybės bėda. *Respublika*, 2014-05-19;

Laisvės branduolys. *Literatūra ir menas*, 2014-05-09, Nr. 19, p. 11–13;

Lietuvybės reikia ieškoti savo sieloje. *Respublika*, 2014-02-16;

Apie Žemę ir Lietuvį [Vytautą Rubavičių, Dainių Razauską ir Regimą Tamošaitį kalbina Saulė Matulevičienė]. *Liaudies kultūra*, 2013, Nr. 4 (151), p. 1–14;

Mitologija auga iš sielos [Dainių Razauską kalbina Dalia Rastenienė]. *Saulės arkliukai*, 2013, Nr. 1, p. 11–16;

Minint mirusiuosius galima ir šiek tiek pasilinksinti. *Vilniaus diena*, 2013-11-01;

Skirtingai Užgavėnės švenčiantį pasaulį vienija ta pati priežastis. *Respublika*, 2013-02-09;

Lietuvos televizija dirbtų Lietuvai. *Respublika*, 2013-01-14;

Kur veda Merkurijus? *Šiaurės Atėnai*, 2012, Nr. 13 (1079), p. 4;

Svetimos šventės tapo mielesnės nei savos. *Respublika*, 2012-11-02;

Lietuviškoji tapatybė – iš savęs ir iš Dievo. *Delfi*, 2012-09-16;

Toleruoti neprivalome tik Lietuvos (II). *Respublika*, 2012-08-12;
Toleruoti neprivalome tik Lietuvos. *Respublika*, 2012-08-10;
Kaupti ir skleisti – dvi nuostatos į būtį, save ir Tėvynę. *Alkas*, 2012-07-05;
Ar tikrai Jonas ir Joninės – krikščioniški žodžiai? *Alkas*, 2012-06-24;
Žmogaus teisės ir neapykanta Lietuvai. *Alkas*, 2012-04-26.

Per pastaruosius penkerius metus įvairiuose seminaruose, sambūriuose, renginiuose perskaitytos kelios dešimtys viešųjų paskaitų, dalyvauta radijo ir televizijos laidose ir diskusijoje.

2012–2016 m. viešosios paskaitos, pokalbiai radijo ir televizijos eterioje, internetinėje erdvėje (visų jų vaizdo arba garso įrašus galima rasti svetainėje www.tautosmenta.lt)

2016 m.

2016-09-22 Rudens lygiadienis: pokalbis apie mitologiją. *Vilniaus etninės kultūros centras / Vrublevskių biblioteka*;
2016-08-27 Sielos namai. *Mėnuo Juodaragis XIX (Dūburio sala)*;
2016-08-13 Dvasingumo samprata. *Romuvos stovykla*;
2016-07-02 Lietuvių, baltų dievų panteono samprata. *Radijo laida „Baltų genas: mes ir senovės lietuvių mitai, legendos, simboliai“*;
2016-06-25 Baltų mitinio pasaulėvaizdžio interpretacija. *Radijo laida „Baltų genas: mes ir senovės lietuvių mitai, legendos, simboliai“*;
2016-05-13 Tautinis nevisavertiškumas. *Seminaras „Tautinis kultūrinis sąjūdis ir valstybingumo ištakos/kūrimas“*, Marijampolė;
2016-05-12 Apie knygas ir mitinį pasaulėvaizdį. *Radijo laida „Ką man skaityti?“*
2016-04-07 Ieva – medis ir asmenvardis („palimpsestas“ kalboje ir mitologijoje). *Profesoriaus Norberto Vėliaus skaitymai IX*;
2016-03-12 Diskusija-X (Dainių Razauską kalbina Raimundas Eimontas). *Laisvojo meno buveinė „Raudonas namas“ (Kaunas)*;
2016-03-06 Lietuviškosios šventumo sąvokos kilmė (pranešimo aptarimą veda Vyktas Vaitkevičius). *10-asis Prigimtinės kultūros seminaras (Sanklodžiškė)*;
2016-02-21 [Panteonas, arba Visi dievai]. *LRT Radijo laida „Ryto rasa krito“*;
2016-01-28 Religinis ekstremizmas (Ritą Šerpytę, Simą Čelutką ir Dainių Razauską kalbina Algirdas Acus). *LRT laida „Anapus čia ir dabar“*.

2015 m.

2015-12-31 Pokalbis apie senovės lietuvių papročius ir žiemos šventes (Dainių Razauską ir Joną Vaiškūną kalbina Lina Pavalkytė). *LRT Radijo laida „Ryto espresso“*;
2015-12-18 Mintys minint Žiemos Saulėgrįžą. *Lietuvos liaudies kultūros centras*;
2015-12-06 Pasakojimai apie akademiką Vladimirą Toporovą. *LRT laida „Kultūrų kryžkelė. Rusų gatvė“* (nuo 07:14 iki 11:45);
2015-12-01 Ar turėtų mus bauginti gruodžio tamsa? (pokalbis su Audriu Antanaičiu) *Alko radijas*;
2015-11-29 Ritualo esmė ir nukrypimai. *Baltų kultūros ir religijos mokykla*;
2015-11-02 „Mūsų praeities beiėškant“. *137-oji laida*. Dalyvauja: Č. Gedgaudo labdaros fondo vadovas Leopoldas Krušinskas, ekologas dr. Vytautas Kesminas, buvusi

Dubingių vidurinės mokyklos mokytoja Pranė Kuorienė, mitologas dr. Dainius Razauskas;

2015-10-24 LRT laida „Didžioji Lietuva. Lietuvių kalbos istorija“. 19-oji laida. Dalyvauja: laidos vedėjas Rimantas Bagdzevičius, mitologas dr. Dainius Razauskas, archeologas prof. dr. Aleksiejus Luchtanas, archeologas dr. Kęstutis Katalynas, filologas prof. habil. dr. Zigmąs Zinkevičius;

2015-08-29 Bičių deivė Austėja: dievavardžio kilmė, istorija, turinys. *Mėnuo Juodaragis XVIII (Zarasai)*;

2015-08-13 [Apie raganas ir šamanus, žuvis ir vilkolakius]. Radijo laida „Kasdienybės kultūra“;

2015-08-13 Žodžio šventas kilmė ir pirminės reikšmės. *Romuvos stovykla*;

2015-06-28 Prigimtinė išmintis: kitokia samprata (pranešimo aptarimą veda Daiva Vaitkevičienė). 9-asis *Prigimtinių kultūros seminaras (Rumšiškės)*;

2015-05-25 Žodis Jono Trinkūno „Lietuvių išminties knygos“ pristatyme;

2015-04-26 Pašnekesys „Romuva ir dvasinis tobulėjimas: tarp Vakarų ir Rytų tradicijų“ (šnekasi Audrius Beinorius, Dainius Razauskas, Gintaras Songaila, Dalia Urbanavičienė, Inija Trinkūnienė, Rimvydas Budrys ir kt.). *Kulionių Jorė*;

2015-04-16 Kodėl Donelaičio *sidabras gyvs stikle mūdriai šokinėja*. *Profesoriaus Norberto Vėliaus skaitymai VIII*;

2015-03-17 Kur vyksta tikrasis karas už Tėvynę? „LRT kultūros akademija“

2014 m.

2014-10-24 LRT laida „Didžioji Lietuva. Lietuvių kalbos istorija“. 7-oji laida. Dalyvauja: laidos vedėjas Rimantas Bagdzevičius, mitologas dr. Dainius Razauskas, filologas prof. habil. dr. Zigmąs Zinkevičius, archeologas prof. dr. Aleksiejus Luchtanas;

2014-10-20 Būties mitologija (pokalbis veda Ignas Šlajus). *Filomatų mitologijos būrelis (Vilniaus universitetas)*;

2014-10-18 LRT laida „Istorijos detektyvai“ (nuo 18:00 iki 29:30);

2014-08-23 Sapnas – mirtis, sapnas – gyvenimas. *Mėnuo Juodaragis XVII (Skinderiškis)*;

2014-08-23 Trumpai apie mokslą ir pažinimą. *Mėnuo Juodaragis XVII (Skinderiškis)*;

2014-08-15 Ugnies simbolika. *Romuvos stovykla* ;

2014-07-09 Dievas ir Žemė. *Europos etninių religijų ir tradicijų konferencija „Motina Žeme, sujunki mus“ (LR Seimas)*;

2014-06-30 Žinojimas kaip regėjimas (pranešimo aptarimą veda Giedrė Šmitienė). 7-asis *Prigimtinių kultūros seminaras (Rumšiškės)*;

2014-06-21 Du pasauliai, du keliai, du Jonai. *Panemunės pilies statytojo Jono Eperješo varduvių proga „Kupolės“ (Panemunė)*;

2014-05-14 Pirminė panteono samprata ir jo lietuviškasis atitikmuo. *Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas*;

2014-04-10 Lizdeika, Strazdas ir kiti „paukščiai“ lietuvių dvasinėje tradicijoje. *Profesoriaus Norberto Vėliaus skaitymai VII*;

2014-04-08 Apie senovės lietuvių raganą. *LRT Mitologijos detektyvai* ;

2014-04-08 Apie senovės lietuvių aitvarą, *LRT Mitologijos detektyvai* ;

2014-04-08 Apie nagų reikšmę senovės lietuviams. *LRT Mitologijos detektyvai* ;
2014-03-20 Tylos žodžiai: tradicinė tylos samprata pagal ją žyminčius žodžius. *Anykščiai, A. Vienuolio progimnazija*;
2014-03-02 Gedimino sapnas. *Baltų kultūros ir religijomokykla*;
2014-02-16 „Ar krosnis tėra tik krosnis?“ [pokalbis įrašytas 2008 m.] *Radio laida „Ryto rasa krito“*;
2014-02-10 Mitologijos mokslas ir mitologijos esmė. *Paskaita G. Varno aktorių kursui*;
2014-01-29 „Sielą gydo pats žmogus“. *LRT Radio laida „Žinių amžius“*;
2013-12-28 Ar Kalėdos — krikščioniška šventė ir kaip ji susijusi su Kristaus gimimu (pokalbis su Audriu Antanaičiu ir Žilvinu Joniu). *Radio laida „Tiesos akibrokštai“*.

2013 m.

2013-12-26 *LRT laida „Didžioji Lietuva. Lietuvių kalbos istorija“*. 3-oji laida. Dalyvauja: laidos vedėjas Rimantas Bagdzevičius, mitologas dr. Dainius Razauskas, archeologas prof. dr. Aleksiejus Luchtanas, filologas prof. habil. dr. Zigmas Zinkevičius, filologė dr. Jolanta Zabarskaitė, filologas prof. habil. dr. Olegas Poliakovas;
2013-12-22 *LRT laida „Didžioji Lietuva. Lietuvių kalbos istorija“*. 2-oji laida. Dalyvauja: laidos vedėjas Rimantas Bagdzevičius, archeologas prof. habil. dr. Eugenijus Jovaiša, mitologas dr. Dainius Razauskas, filologas prof. habil. dr. Zigmas Zinkevičius, filologas prof. habil. dr. Olegas Poliakovas;
2013-12-08 Šventaragio legenda. *Baltų kultūros ir religijos mokykla*;
2013-11-23 Žmogaus sielos lygmenys. *Lietuvos humanistinės psichologijos asociacija*;
2013-11-09 Apie senąją lietuvių religiją (pokalbis su Audriu Antanaičiu ir Žilvinu Joniu). *Radio laida „Tiesos akibrokštai“*;
2013-11-05 Gediminaičių stulpai simbolikos požiūriu. *Lietuvos skautų sąjunga*;
2013-10-26 Apie senąją lietuvių religiją (pokalbis su Audriu Antanaičiu ir Žilvinu Joniu). *Radio laida „Tiesos akibrokštai“*;
2013-10-20 Šventaragiai. 7-oji televizinio dokumentinio projekto „Jėgos vietos“ laida. Dalyvauja: keramikė Julija Ikamaitė, mitologas dr. Dainius Razauskas, archeologas dr. Vyktintas Vaitkevičius, grafikas Arvydas Každailis, archeologas prof. habil. dr. Vladas Žulkus, etnoastronomas, fizikas Jonas Vaiškūnas, architektas Algis Stalgys;
2013-10-19 Apie senąją lietuvių religiją (pokalbis su Audriu Antanaičiu ir Žilvinu Joniu). *Radio laida „Tiesos akibrokštai“*;
2013-10-13 Šventosios giraitės. 6-oji televizinio dokumentinio projekto „Jėgos vietos“ laida. Dalyvauja: mitologas dr. Dainius Razauskas, archeologas dr. Vyktintas Vaitkevičius, etnoastronomas, fizikas Jonas Vaiškūnas, poetas Vladas Braziūnas, archeologas prof. dr. Aleksiejus Luchtanas, istorikas, piliakalnių tyrinėtojas Robert Klimek, etnologė Ona Šakienė;
2013-10-12 Apie senąją lietuvių religiją (pokalbis su Audriu Antanaičiu ir Žilvinu Joniu). *Radio laida „Tiesos akibrokštai“*;
2013-10-06 Alkai. 5-oji televizinio dokumentinio projekto „Jėgos vietos“ laida. Dalyvauja: grafikas Arvydas Každailis, mitologas dr. Dainius Razauskas, etnoastronomas, fizikas Jonas Vaiškūnas, archeologas prof. habil.

dr. Vladas Žulkus, Palangos gintaro muziejaus darbuotoja Sigita Baužaitė-Talačkienė, archeologas dr. Vyckintas Vaitkevičius, archeologas Julius Kanarskas, keramikė Julija Ikamaitė, neopagonis Rimas Pakeris, Kupiškio r. parapijų kunigas Justas Jasėnas;

2013-09-28 TV laida „*Alchemija*“. #XLIX. Gentys. Dalyvauja: laidos vedėjas Rytis Zemkauskas, mitologas dr. Dainius Razauskas, antropologas dr. Donatas Brandišauskas ir kiti festivalio „Mėnuo Juodaragis“ dalyviai;

2013-09-22 Paleoastronomija. 3-oji televizinio dokumentinio projekto „*Jėgos vietos*“ laida. Dalyvauja: etnoastronomas, fizikas Jonas Vaiškūnas, archeologas prof. habil. dr. Vladas Žulkus, mitologas dr. Dainius Razauskas, archeologas dr. Gintautas Zabiela, keramikė Julija Ikamaitė;

2013-09-15 Piliakalniai. 2-oji televizinio dokumentinio projekto „*Jėgos vietos*“ laida. Dalyvauja: archeologas dr. Gintautas Zabiela, archeologas Julius Kanarskas, poetas Vladas Braziūnas, X–XI a. kuršių karys Benas Šimkus, mitologas dr. Dainius Razauskas, istorikas, piliakalnių tyrinėtojas Robert Klimek, keramikė Julija Ikamaitė;

2013-08-15 Paplitusi obsceninė leksika ir jos kilmė [= Rusiški keiksmažodžiai]. *Romuvos stovykla*;

2013-05-11 Mistinis patyrimas – patyrimo mistika. *Lietuvos humanistinės psichologijos asociacija*;

2013-05-08 Laimės daina. *Seminaras „Tradicinė kultūra“*;

2013-05-06 „*Mūsų praeities beiėškant*“. 87-oji laida. Dalyvauja: etnomuzikologas, muzikas prof. dr. Valdis Muktupāvels, Č. Gedgaudo labdaros fondo vadovas Leopoldas Krušinskas, mitologas dr. Dainius Razauskas, vedologas Vytis Vidūnas, etnologas dr. Vytautas Tumėnas;

2013-05-02 Mūšis, kurį Lietuva pralaimėjo: istorinė pamoka, kurią vienąsyk laikas išmokti. *Lietuvos skautų sąjunga*;

2013-04-29 „*Mūsų praeities beiėškant*“. 86-oji laida. Dalyvauja: Č. Gedgaudo labdaros fondo vadovas Leopoldas Krušinskas, etnologas dr. Vytautas Tumėnas, indologas prof. dr. Audrius Beinorius, mitologas dr. Dainius Razauskas;

2013-04-25 Neskaitytas Maironis. *Profesorius Norberto Veliaus skaitymai VI*;

2013-04-22 „*Mūsų praeities beiėškant*“. 85-oji laida. Dalyvauja: žurnalistė ir istorijos tyrėja Jūratė Statkutė de Rosales, vedologas Vytis Vidūnas, mitologas dr. Dainius Razauskas, indologas prof. dr. Audrius Beinorius, etnologas dr. Vytautas Tumėnas, Č. Gedgaudo labdaros fondo vadovas Leopoldas Krušinskas;

2013-04-15 „*Mūsų praeities beiėškant*“. 84-oji laida. Dalyvauja: indologas prof. dr. Audrius Beinorius, vedologas Vytis Vidūnas, mitologas dr. Dainius Razauskas, žurnalistė ir istorijos tyrėja Jūratė Statkutė de Rosales, paleobotanikė dr. Miglė Stančikaitė, Č. Gedgaudo labdaros fondo vadovas Leopoldas Krušinskas;

2012 m.

2012-11-24 Mėgdžiojimas: mitologija, metafizika, psichologija. *Lietuvos humanistinės psichologijos asociacija*;

2012-10-31 Perkūnas ir raugas. *Alaus Brolija*;

2012-10-26 Lietuvių Dievas. *Nacionalinė religijotyrininkų draugijos konferencija*;

2012-10-23 Dangaus būgnai, kanklės ir Dievo žodis. *Vilniaus etninės kultūros centras*;
2012-08-15 Lietuvių Dievas. *Romuvos stovykla*;
2012-05-26 Paukščio mitinė ir dvasinė simbolika: Lizdeikos atvejis. *Lietuvos humanistinės psichologijos asociacija*;
2012-04-28 „Pavasario mitas“. *Baltų kultūros ir religijos mokykla (Kulionių Jorė)*;
2012-03-25 Baltų panteonas. *Baltų kultūros ir religijos mokykla*;
2012-03-21 Tautos esmė ir esminė istorijos pamoka. *Konferencija „Tautos istorija ir jos sklaida“*;
2012-02-09 Gyvasis tikėjimas. *Vydūno draugija*;
2012-02-09 Ar vasario 16-oji – svarbiausia mūsų šventė? [dalyvauja: mitologas Dainius Razauskas, filosofas Arvydas Juozaitis, istorikė Daiva Tamulevičienė ir politologas Marius Kundrotas. Diskusiją veda žalgirietis Gediminas Jakavonis]. *Žalgirio nacionalinio pasipriešinimo judėjimo apskritojo stalo diskusija*;
2012-01-22 Baltų mitologijos tyrinėjimai. *Baltų kultūros ir religijos mokykla*.

Apibendrinant, siūlome humanitarinių mokslų dr. Dainiui Razauskui skirti 2016 m. Valstybinę Jono Basanavičiaus premiją už šiuos reikšmingus pastarųjų penkerių metų darbus (neišleidžiant iš akių ir viso pastarojo dešimtmečio nuopelnų):

- už mokslines monografijas, naujai atskleidžiančias senojo tradicinio lietuvių pasaulėvaizdžio ir lietuvių literatūros klasikos paraleles, aktualizuojančias tradicinės kultūros paveldą, siūlančias naujas įžvalgas poetinės kalbos interpretacijas.
- už naują, originalią, ne vien lietuvių bet ir indoeuropeistikos tyrimams svarbią lyginamąją studiją, skirtą panteono arba „visų dievų“ sąvokos turiniui ir tradicijai atskleisti;
- už per penkerius metus parašytus ir paskelbtus mokslinius straipsnius, kurių dėka lietuvių etninės tradicijos, tautosakos ir mitologijos tyrimai tampa aktualia lietuvių humanitarinių mokslų sritimi. D. Razausko tyrimuose, tęsiančiuose V. Toporovo akademinę tradiciją, atsiskleidžia lietuvių (baltų) ir slavų bei kitų ide. tautų, kalbų, kultūrų genetiniai bei tipologiniai ryšiai.
- už etninės, prigimtinės kultūros tyrimų sklaidą mokslo populiarinimo straipsniuose; už dešimtis viešųjų paskaitų, pokalbių radijo ir televizijos eteryje, internetinėje žiniasklaidoje, kuriose etninė kultūra, tradicijos, jų tyrimai gyvai ir patraukliai pristatomi plačiajai visuomenei;
- už eseistiką (tekstus ir pasakojimus) – kuriančius ir tvirtinančius didįjį Lietuvos pasakojimą, suteikiantį stiprias intelektualines ir dvasines atramas postmodernybėje gyvenančiam žmogui; už nuolatinį rūpestį Lietuvos ir lietuviybės likimu.

VU Lietuvių literatūros katedros vardu,

Katedros vedėja, prof., habil.dr. Dainora Pociūtė

Rekomendacija Valstybinei Jono Basanavičiaus premijai

Dainiaus Razausko vardas neabejotinai žinomas kiekvienam nūdienos lietuviui bent fragmentiškai besidominčiam lietuvių tautosakos, etnologijos, senosios mitologijos ir baltų religijos tyrinėjimais. Jau du dešimtmečius Razauskas produktyviai tęsdamas religijotyrininko Gintaro Beresnevičiaus pradėtą darbą, itin aktyviai plėtoja mokslinius tyrimus, tiesiogiai susijusius su etninės kultūros tradicijų Lietuvoje plėtojimu, puoselėjimu ir tautinės savimonės ugdymu. Gausioms Dainiaus publikacijoms būdingas moderniausias metodologinis tarp- ir daugia-discipliniškumas; plačiai peržengdamas siauras specialybinio parapijiškumo ribas, jis euristiškai drąsiai panaudoja įvairių šiuolaikinių tyrimo metodų derinius: tekstologinį semantinį, religijotyrinį fenomenologinį, tautosakinį hermeneutinį, komparatyvinį ir kitus, padedančius vaisingai rekonstruoti ir įžvalgiai atskleisti baltų mitinį pasaulėvaizdį. Neabejotiną stimulą Razauskui suteikė ir disertacijos rengimas Maskvoje vadovaujant pasaulinio garso baltistikos, slavistikos ir lyginamosios indoeuropiečių kalbotyros patriarchui Vladimirui Toporovui. Būtent jo įtakoje Dainius į savo baltų mitologijos ir religijos tyrimų lauką ėmė kūrybingai integruoti indų, slavų, germanų, iranėnų ir kitų indoeuropiečių tautų tiek archainius, tiek ir šiuolaikinius lingvistinius, mitologinius, simbolinių vaizdinių elementus, tuo itin praturtindamas senosios baltų religijos ir tautosakos tyrimus ir juos lokalizuodamas kur kas platesniame, nei tai būdavo daroma iki jo, kultūriniame areale. Tai liudija ir glaudus Razausko bendradarbiavimas su įvairių akademinių disciplinų specialistais: religijotyrininkais ir orientalistais, psichologais ir istorikais, antropologais ir filosofais. Jis yra aktyvus ir Lietuvos religijotyrininkų draugijos narys, greta pagrindinio mokslinio tiriamojo darbo Lietuvių literatūros ir tautosakos institute dėsto ir Vilniaus universitete, o savo gausiais viešais pasisakymais (paskaitos, seminarai, diskusijos, radijo ir TV laidos, straipsniai žiniasklaidoje) aštriai kelia lietuvių kultūrinės tapatybės ir atsakomybės už etninės, prigimtinės kultūros paveldą klausimus, puoselėja ir gilina tautinę kultūrinę savivoką. Tą puikiai iliustruoja ne tik šešios jo monografijos ir didelis skaičius publikacijų, bet ir kokybinis žurnalo „Liaudies kultūra“ virsmas; į pastarojo redakcijos gretas įsiliejus Razauskui iš esmės pakito ir išsiplėtė teminis-probleminis žurnalo laukas ir akivaizdžiai išaugo akademinis jo lygis. Gausius Razausko skaitytojus ir klausytojus žavi jo enciklopedinė erudicija, spontaniškas naujų idėjų ir netikėtų įžvalgų generavimas, gebėjimas nuosekliai ir analitiškai argumentuoti, preciziškai ir korektiškai apeliuoti į tautosakinius ir kitus tekstinius šaltinius, jautrumas kalbai bei poetinis žodžio įtaigumas. Jaunajai lietuvių kartai Razauskas jau yra tapęs kultūrinės savimonės, sąžiningumo, tautinio pilietiškumo simboliu.

Atsižvelgdamas į aukščiau išsakytus argumentus, neabejoju, jog Dainius Razauskas yra vertas Valstybinės Jono Basanavičiaus premijos, kuriai jį atsakingai ir rekomenduoju.

Prof. dr. (HP) Audrius Beinorius
VU Konfucijaus instituto direktorius
Orientalistikos centras, Vilniaus universitetas
Universiteto g. 5, LT-01513 Vilnius, Lietuva
Mob: [+370 681 69000](tel:+37068169000) Web: www.oc.vu.lt

Vilnius, 2016 m. rugsėjo 28 d.

Valstybinės Jono Basanavičiaus premijos Komisijai

Rekomendacija

2016-09-26

Vilnius

Humanitarinių mokslų daktaras, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto Sakytinės tautosakos skyriaus vyresnysis mokslo darbuotojas, žinomas lietuvių etnologas, mitologas, religijotyrininkas, rašytojas, vertėjas **Dainius Razauskas** (literatūrinis slapyvardis Daukintas; g. 1960 m. Vilniuje) yra kūrybingas ir labai produktyvus mokslininkas. Dainiaus Razausko mokslinė veikla prasidėjo apie 1997 metus, kai spaudoje pasirodė pirmieji į mokslą galintys pretenduoti jo straipsniai. 2005 m. Maskvoje, Rusijos MA Slavistikos institute, D. Razauskas apgynė daktaro disertaciją tema „Mitologinių sąvokų leksinė-semantinė analizė: „žuvies“ simbolika baltų-slavų tradicijoje (atsižvelgiant į indų-iranėnų duomenis)“. Nuo 2005 m. liepos 1 d. iki 2007 m. sausio 31 dienos D. Razauskas dirbo Kultūros, filosofijos ir meno instituto Baltų kultūros skyriuje jaunesniojo mokslo darbuotoju, o nuo 2007 vasario 1 dienos iki dabar – Lietuvių literatūros ir tautosakos institute Sakytinės tautosakos skyriuje mokslo darbuotoju, nuo 2013 m. – vyresniojo mokslo darbuotoju. Nuo 2007 metų Vilniaus universitete D. Razauskas dėsto „Baltų religijos ir mitologijos“ kursą.

Iki šiol D. Razauskas yra paskelbęs per 80 mokslo straipsnių (iš jų apie 30 publikuota per pastarąjį penkmetį) įvairiuose Lietuvos bei užsienio moksliniuose leidiniuose, kaip antai, „Acta Orientalia Vilnensia“, „Liaudies kultūra“, „Senovės baltų kultūra“, „Kultūrologija“ („Rytai–Vakarai: komparatyvistinės studijos“), „Tautosakos darbai“, „Балканские чтения“, „Балто-славянские исследования“, „Восток и Запад в балканской картине мира“, „Astronomy and Cosmology in Folk Traditions and Cultural Heritage“ ir kt. D. Razausko moksliniai tyrimai iš viso paskelbti 6 mokslo monografijose ir studijose, o septintoji monografija, skirta mitiniams vaizdiniais Donelaičio kūryboje, pasirodys šių metų pabaigoje (pažymėtina, kad iš jų 4 knygos paskelbtos per pastarąjį penkerių metų laikotarpį): *Ryto ratų ritimai: Pagrindinio kosmologinio modelio rekonstrukcija su etimologiniais priedainiais*, Vilnius: Pradai, 2000; *Vėjūkas: Lietuvių vėjo demono vardo ir įvaizdžio rekonstrukcija, atsižvelgiant į vieną skitų atitikmenį (osetinų wəjɨg / wəjɨg)*, Vilnius: LLTI, 2004; *Vytis simbolikos požiūriu: Baltas raitelis su iškeltu kalaviju raudoname lauke*, Vilnius: Aidai, 2008; *Krosnis mitologijoje*, Vilnius: Aidai, 2011; *Visi dievai: „panteono“ sąvokos kilmė, pirminis turinys ir lietuviškas atitikmuo*: Studija, Vilnius: Lietuvos kultūros tyrimų institutas, 2014; *Maironis: Praamžės tradicijos dainius*, Vilnius: LLTI, 2015; *Mitiniai vaizdiniai Donelaičio „Metuose“*, Vilnius: LLTI, 2016 (įteikta spaudai).

D. Razauskas užsiima ir kitokia mokslinė bei mokslo populiarinimo veikla. Jis yra ilgametis žurnalo „Liaudies kultūra“ vyresnysis redaktorius ir KU tęstinio leidinio „Res Humanitaria“ ir LKTI žurnalo *Sovijus* redakcinių kolegijų narys; nuolatinis LLTI vykstančių mokslinių konferencijų „Profesoriaus Norberto Vėliaus skaitymai“ organizatorius; yra dalyvavęs daugiau nei 50 vietinių bei tarptautinių mokslinių konferencijų. Skaitytą viešas paskaitas įvairiuose akademiniuose ir plačiajai visuomenei skirtuose renginiuose, kaip antai, nuolat dalyvauja LLTI ir Prigimtinės kultūros instituto organizuojamuose tęstiniuose Prigimtinės kultūros seminaruose, yra nuolatinis šiuolaikinės baltų kultūros festivalio „Mėnuo Juodaragis“ paskaitų programos dalyvis. Taip pat jis itin aktyviai užsiima reguliaria mokslo žinių sklaida ir populiarinimu per žiniasklaidos priemones.

Platus D. Razausko mokslinių interesų laukas, apimantis baltų mitinį pasaulėvaizdį, jo psichologinį bei filosofinį pamatą ir funkcijas, ryšį su religija, tautosakos (folkloro) duomenų panaudojimą mitologinei rekonstrukcijai, lyginamuosius mitologijos tyrimus, o taip pat sistemingas mokslinis darbas leido tyrėjui, jo paties žodžiais „per tris dešimtis metų mintimis kryptingai žengti vedamam savotiškos kelrodės žvaigždės, ir per tuos metus subrandinti tam tikrą pasaulėžvalgą, sukaupiti patirtį ir suformuoti atitinkamus įgūdžius bei tam tikrą žiūros metodą“. Remdamasis juo D. Razauskas nuosekliai mėgina sukurti baltų (pirmiausia lietuvių) mitinių vaizdinių aprašymo modelį ir išnagrinėti, kiek įmanoma išsamiau, kuo įvairiausių baltų tradicijos vaizdinius, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusius su mitiniu pasaulėvaizdžiu.

Labai svarbi ir visuomeninė D. Razausko pozicija, ryškėjanti iš jo viešų pasisakymų, poleminių straipsnių, kritinių recenzijų žiniasklaidos priemonėse. Būtina pažymėti, kad D. Razausko kaip viešojo intelektualo mintys yra artimos aušrininkams, kurie save vadino Lietuvos mylėtojais, buvo karšti praeities ir tautinės tradicijos puoselėtojai ir troško susieti ją su tolesniu tautos vystymusi. D. Razausko drąsiai ir motyvuotai išsakomos mintys apie pastarojo meto lietuvių, Lietuvos ir lietuviybės skaudulius nėra vien skambi kritika, tuo pačiu parodomi ir būdai bei priemonės tokioms problemoms spręsti, siūlant ir teigiant naują ir viltingą Lietuvos kaip dvasinės tvirtovės vaizdinį, nebijant ir nevengiant apie Lietuvą kalbėti pakylėtai ir poetiškai, nes, paties D. Razausko žodžiais, „kai savo Tėvynę myli, ne vertini, o regi ją vaizduotėje kaip „pasakų šalį“:

Tai Lietuva, kuri šaukia kiekvieno mūsų širdyje. Tai Ji, Karalystė, įtikina mus, kad šio pasaulio aplinkybės ir padėtys - dar ne viskas, kad širdies tiesa neprivalo joms nusilenkti, kad ji yra aukštesnė, pirmesnė. Tai ji įgalina mus didžiausioje neviltyje pakelti galvą, pakilti, stotis ir nugalėti. Tai Lietuva, kuri suspindi žiemos naktį pakėlus akis į žvaigždėtą dangų. Ji tarsi vilkas prieš mėnulį sustaigia: „Aš esu!“ Ir ima augti, pamindama išskaičiavimus. Ir iš senos šaknies kaskart kiekviename iš mūsų atauga Lietuva, dar vakar neturėjusi vietos po saule. Tai Ji šaukia per Simoną Daukantą, Joną Basanavičių, per Maironį, per Mikalojų Konstantiną Čiurlionį, Vydūną, Justiną Marcinkevičių, per kiekvieną iš mūsų, skirtingai stipriai, vis kitomis aplinkybėmis ir vis kita gaida. Bet šaukia į tą patį vieną dangų.

Turėdama omenyje visa tai, kas išsakyta aukščiau, rekomenduoju už reikšmingus mokslinius baltų mitologijos ir kultūros tyrimus ir svarią visuomeninę lietuvių etninės kultūros tradicijų ir lietuviybės puoselėjimo veiklą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 metų Valstybinę Jono Basanavičiaus premiją skirti dr. Dainiui Razauskui.

Dr. Radvilė Racėnaitė
Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto
Sąkytinės tautosakos skyriaus vadovė,
Vyresnioji mokslo darbuotoja

ORIGINALAS PASTU
NEBŪS SIUNČIAMAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Kultūros ministerijai

2016-10-24 Nr. ((1.15-0202)-5K-1621421)-
-6K-1607480
Į 2016-10-24 Nr. S2-2752

DĖL NUTARIMO PROJEKTO

Susipažinome su pateiktu derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Valstybinės Jono Basanavičiaus premijos skyrimo“ projektu ir informuojame, kad pagal kompetenciją pastabų dėl šio teisės akto projekto neturime.

Finansų viceministras

Edmundas Žilevičius

A. Mickevičienė, 239 0124

basanav premija

Biudžetinė įstaiga
Lukiškių g. 2, LT-01512 Vilnius

Tel. (8 5) 239 0000
Faks. (8 5) 279 1481

El. paštas finmin@finmin.lt
<http://www.finmin.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių
asmenų registre, kodas 288601650

20

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL VALSTYBINĖS
JONO BASANAČIAUS PREMIJOS SKYRIMO“ PROJEKTO**

**(toliau – Projektas)
(TAP-16-1748; TAIS NR. 16-11501(2))**

2016-11-03 Nr.NV-3436

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, informuojame, kad pastabų ir pasiūlymų neturime.

1-ojo teisinės ekspertizės skyriaus vedėja

Daiva Gubistienė

Aida Gritienė, tel. 870663839, el. p. aida.gritiene@lr.lt

Siūlau įtraukti į Vyriausybės posėdžio (pasitarimo) darbotvarkės projektą

Dėl Valstybinės Jono Basanavičiaus premijos skyrimo (TAP-16-1748) (16-11501(2))

Pranešėjas: kultūros ministras Šarūnas Birutis

Dalyvauja: Kultūros ministerijos Meno ir kūrybinių industrijų politikos departamento Regionų kultūros skyriaus vyriausioji specialistė Irena Kezienė

Klausimo kuratorius: V.Pavardė, parašas

Posėdžių rengimo skyriaus
vyriausioji specialistė
E. Skodminienė

E. Skodminienė 2016-11-03

<p>Apsvarstyta ministerijų atstovų pasitarime</p> <p><u>2016-11-08</u></p> <p>(data)</p>	<p>Ministerijų atstovų pasitarimo protokolo išrašas</p> <p><i>Sūlyti svarstyti Vyriausybės posėdyje.</i></p> <p><i>(2016-11-08)</i></p>
<p>Informacija apie projekto svarstymą Vyriausybės pasitarime ar/ir Vyriausybės posėdyje</p>	<p>Papildoma informacija</p>